Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Auteur
[redacted]

Aan de Minister van Economische Zaken en Klimaat

TER BESLISSING
Datum aangemaakt
29 september 2026

Kenmerk
DGED-DMC / 108487053

RT 000061314

Kopie aan

Bijlage(n)
1

nota
TER BESLISSING

BNC Fiche Aanbestedingsverordening

Parafenroute
[redacted]

Aanleiding

- Op 9 september jl. heeft de Europese Commissie (hierna: de Commissie) een voorstel voor de Aanbestedingsverordening gepubliceerd, deze dient ter vervanging van de drie huidige Aanbestedingsrichtlijnen. Door EZK is een BNC-fiche voor dit voorstel opgesteld, graag uw akkoord voor 7 oktober.
- Dit voorstel is ook met u besproken in de Staf EZK van 22 september jl.

Geadviseerd besluit

- U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van het BNC-fiche.
- U wordt geadviseerd in te stemmen met doorgeleiding van het fiche naar het BNC-overleg op 7 oktober, de Coördinatie Commissie (CoCo) op 13 oktober en de MR (als hamerstuk) op 16 oktober, waarna het fiche aan het parlement zal worden verstuurd.

Kernpunten

- De Commissie heeft met de herziening van het aanbestedingsstelsel de volgende doelen voor ogen: de regels eenvoudiger en flexibeler maken en de EU weerbaarder maken door o.a. een Europees voorkeursprincipe te introduceren. De gekozen doelen sluiten goed aan bij de Nederlandse prioriteiten die met de Kamer gedeeld zijn. De Nederlandse prioriteiten zijn:
  - Het vereenvoudigen en flexibiliseren van bestaande regelgeving;
  - Het efficiënter maken van procedures door in te zetten op digitalisering;
  - Aanbesteden vaker inzetten om zelfstandiger en weerbaarder te worden als EU.
- In het BNC-fiche wordt dan ook steun uitgesproken voor deze doelen en wordt aangegeven dat het voorstel voor een groot deel goed aansluit bij de Nederlandse doelen tijdens deze herziening.

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Kenmerk
DGED-DMC / 108487053

- Het voorstel is een groot en complex voorstel dat het basiskader van aanbesteden verandert. Daarom betreft het een lang BNC-fiche. De belangrijkste onderdelen van het BNC-fiche betreffen de inhoud van het voorstel (2a) en de beoordeling en inzet van het voorstel (3b).
- De inzet van Nederland tijdens de onderhandelingen vindt u grotendeels in onderdeel 3b, beoordeling en inzet van het voorstel. Hierin wordt aangegeven dat het kabinet tijdens de onderhandelingen scherp zal zijn op de volgende punten:
    - De nieuwe regelgeving moet geen barrières opwerpen voor de Nederlandse ambities in de programma's als het Nationaal Agentschap Disruptieve Innovatie (NADI), de Nationale Digitaliseringsstrategie (NDS).
    - De flexibele ruimte die speciale-sectorbedrijven in de huidige regelgeving hebben en wordt geboden bij het aanbesteden van concessies moet behouden blijven.
    - Het nieuwe regelgevend kader moet werkbaar blijven voor alle publieke inkopers, van klein tot groot.
    - Het betreft een verordening, dus dit vergt nadere duidelijkheid op een aantal punten omdat deze nationaal in regelgeving niet verder verduidelijkt kunnen worden.
    - Een Europees voorkeursprincipe terughoudend inzetten en enkel gericht in strategische sectoren waar een zorgvuldige afweging aan vooraf is gegaan.
    - De uitvraag van data ter verbetering van de transparantie moet wel proportioneel blijven. Het uitvragen van data vergt namelijk ook extra administratieve lasten en regeldruk voor publieke inkopers en bedrijven.
    - Zonder volledig uitgerolde nieuwe digitale systematiek is uitvoering van de nieuwe regelgeving niet mogelijk. Het is daarom van groot belang dat de nieuwe digitale systemen volledig werken als de nieuwe regelgeving in werking treedt.
- Parallel aan deze Aanbestedingsverordening heeft de Commissie op 9 september ook de Innovatieverordening gepubliceerd (het BNC-fiche hiervoor heeft u inmiddels ook ontvangen). Deze bevat ook procedurele regelgeving over aanbesteden. Nederland zet erop in dat deze regelgeving wordt opgenomen in de Aanbestedingsverordening om fragmentatie van procedurele regelgeving te voorkomen.
- Het BNC-fiche is tot stand gekomen in ambtelijke afstemming met alle ministeries. Ook bij de inkoopafdelingen en de koepels van de decentrale overheden is input opgehaald.
- ATR heeft in haar advies nog een aantal aandachtspunten meegegeven voor het BNC-fiche en de onderhandelingen. ATR vraagt hier met name aandacht voor de regeldrukgevolgen voor het MKB. Het kabinet zal hier tijdens de onderhandelingen aandacht aan besteden en hierover ook vragen stellen aan de Commissie. De reactie op het ATR-advies is terug te vinden op pagina 23 en 24.
- Het fiche wordt ook voorgelegd aan de BNC-medewerkers van de verschillende departementen. Dit kan nog leiden tot kleine wijzigingen.
- Na uw akkoord wordt het daarna ook aan de CoCo voorgelegd op dinsdag 13 oktober en in vervolg daarop aan de MR van vrijdag 16 oktober voor definitief akkoord van het kabinet op het BNC-fiche.

Directoraat-generaal
Economie en Digitalisering
Directie Mededinging en Consumenten

Kenmerk
DGED-DMC / 108487053

Toelichting

Krachtenveld

- In de aanloop naar publicatie van het voorstel hebben verschillende lidstaten steun uitgesproken voor de herziening van het aanbestedingskader.
- Lidstaten benadrukken de noodzaak van versimpeling en modernisering van de bestaande wetgeving.
- Hoewel lidstaten de strategische inzet van overheidsopdrachten voor het verder brengen van andere beleidsdoelen steunen, zijn er bij veel lidstaten (met uitzondering van Frankrijk) zorgen over de uitvoerbaarheid en kosten van onder andere het Europees voorkeursprincipe.
- Een meerderheid van de lidstaten pleit op dit moment voor de omzetting van het voorstel naar een richtlijn.
- Meerdere lidstaten onderschrijven het punt rondom de Innovatieverordening. Ze geven daarbij, net als Nederland aan dat het belang van vereenvoudiging en verduidelijking voor publieke inkopers, zodat het 'hoe' van aanbesteden (de procedures). Dit dient op één centrale plek in de EU-wetgeving vindbaar te zijn.

Inhoud voorstel

- Het voorstel van de Commissie brengt de volgende grote veranderingen met zich mee:
  - Het aantal aanbestedingsprocedures waar een aanbestedende dienst uit kan kiezen, wordt sterk verminderd. Dit maakt het stelsel eenvoudiger, maar te schrappen procedures zorgen ook voor snelheid in specifieke procedures.
  - Publieke inkopers krijgen de keuze om een Europees voorkeurprincipe toe te passen. Dat betekent dat publieke inkopers zelf de keuze krijgen om voorrang te geven aan inschrijvers uit EU-landen, en landen waar de EU een handelsovereenkomst op aanbesteden mee heeft. Dit moet de groei van essentiële sectoren helpen ontwikkelen. Het voorstel om publieke inkopers zelf de keuze te geven kan voor een versnipperde, minder effectieve toepassing zorgen.
  - In het voorstel komt ook meer aandacht voor overige strategische doelen, zoals duurzaamheid, sociaal en nationale veiligheid. Het geeft publieke inkopers meer duiding over hoe zij bepaalde doelen beter kunnen meenemen in hun aanbestedingen.
  - Publieke inkopers krijgen meer vrijheid om zelf keuzes te maken, bijvoorbeeld om meerdere onderhandelingsrondes te houden tijdens hun aanbestedingsprocedure. Om misbruik tegen te gaan vraagt de Commissie meer data op, ook voor kleinere projecten. Dit verhoogt de transparantie, maar ook de regeldruk voor publieke inkopers en bedrijven.
  - Ook zet de Commissie in op vergaande digitalisering. Dit moet de efficiëntie gaan verhogen voor zowel publieke inkopers als bedrijven. Het brengt ook (eenmalige) kosten voor de aanpassing van de systemen mee, en mogelijke uitvoeringsproblemen op het moment van aanpassen van procedures.